

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KRAKOWIE**

RKR-61-15/09/MS- /10

Kraków, dn. 21 czerwca 2010r.

DECYZJA Nr RKR – 9/2010

- I. Na podstawie 28 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 oraz art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z Nr 50, poz. 331 z późn. zm.),

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po przeprowadzeniu – wszczętego z urzędu w dniu 16.09.2009r. - postępowania przeciwko BANK BPH SA z siedzibą w Krakowie (poprzednio: GE Money Bank SA z siedzibą w Gdańsku) pod zarzutem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez brak zamieszczenia w umowie kredytu konsumentowi informacji o warunkach zmiany rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z nie wykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty oraz kosztach postępowania sądowego i egzekucyjnego - co stanowi naruszenie art. 4 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081 z późn. zm.), w wyniku którego uprawdopodobniono, że BANK BPH SA stosuje praktykę, o jakiej mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 w/w ustawy o ochronie (...) i przyjęto zobowiązanie Banku do podjęcia działań zmierzających do zaniechania naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez zmianę treści kwestionowanego postanowienia umownego, **nakłada się na BANK BPH SA obowiązek wykonania tego zobowiązania** poprzez zawieranie nowych umów zgodnie z przyjętym zobowiązaniem oraz aneksowanie umów zawartych w oparciu o wzorce zawierające kwestionowane zapisy do dnia 31 grudnia 2010r.

- II. Na podstawie przepisu art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) oraz stosowanie do art. 33 ust. 6 tej ustawy oraz § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939),

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

nakłada się na BANK BPH SA z siedzibą w Krakowie (poprzednio: GE Money Bank SA z siedzibą w Gdańsku) obowiązek złożenia sprawozdania o wykonaniu zobowiązania nałożonego w pkt III sentencji decyzji w terminie do dnia 15 stycznia 2011r.

- III. Na podstawie art. 105 § 1 K.p.a. w związku z art. 83 oraz art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z Nr 50, poz. 331 z późn. zm.),

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

umarza się jako bezprzedmiotowe - wszczęte z urzędu w dniu 16.09.2009r. – postępowanie przeciwko BANK BPH SA z siedzibą w Krakowie (poprzednio: GE Money Bank SA z siedzibą w Gdańsku) pod zarzutem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez brak zamieszczenia w umowie kredytu konsumentowi informacji o skutkach przedterminowej spłaty kredytu dokonanej przez konsumenta, tj. o zwolnieniu z zapłaty oprocentowania za okres po spłacie kredytu - co stanowi naruszenie art. 4 ust. 2 pkt 10 w/w ustawy o kredycie konsumenckim, tj. pod zarzutem naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 w/w ustawy o ochronie (...).

- IV. Na podstawie art. 105 § 1 K.p.a. w związku z art. 83 art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z Nr 50, poz. 331 z późn. zm.),

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

umarza się jako bezprzedmiotowe - wszczęte z urzędu w dniu 16.09.2009r. – postępowanie przeciwko BANK BPH SA z siedzibą w Krakowie (poprzednio: GE Money Bank SA z siedzibą w Gdańsku) pod zarzutem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na stosowaniu w obrocie z konsumentami we wzorcach umowy „Taryfa opłat i prowizji dla kart kredytowych (...)” oraz „Taryfa opłat i prowizji GE Money Banku SA w zakresie udzielania kredytów gotówkowych” postanowień wpisanych na podstawie art. 479⁴⁵ k.p.c. do Rejestru postanowień umownych uznanych za niedozwolone tj. postanowień o treści: „*Oplata za obsługę nieterminowej spłaty – 45 zł*” oraz „*Obsługa nieterminowej spłaty – 15 zł*” – wpisanego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją nr 623, tj. pod zarzutem naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 w/w ustawy o ochronie (...).

UZASADNIENIE

Postanowieniem Nr RKR 71/2009 z dnia 12.05.2009r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwany dalej „Prezesem UOKiK” lub „organem antymonopolowym” wszczął na podstawie skarg konsumentów postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie czy, warunki świadczenia usług bankowych stosowane w obrocie z konsumentami przez GE Money Banku SA z siedzibą w Gdańsku – zwany dalej „Bankiem” nie naruszają chronionych prawnie interesów konsumentów, tj. czy są zgodne z przepisami ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) oraz przepisami kodeksu cywilnego dotyczącymi wzorców

umów. W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, że Bank udziela m.in. kredytów konsumenckich, a w obrocie z konsumentami posługuje się wzorcami umów. Dokonana analizy wzorców umów stosowanych przez Bank w tym zakresie wykazała, że we wzorcach „Taryfa opłat i prowizji dla kart kredytowych (...)” oraz „Taryfa opłat i prowizji GE Money Banku SA w zakresie udzielanie kredytów gotówkowych” zawarte są postanowienia:

- „Oplata za obsługę nieterminowej spłaty – 45 zł” oraz
- „Obsługa nieterminowej spłaty – 15 zł

Prezes UOKiK zwrócił uwagę, iż postanowienie w w/w brzmieniu stosowane przez Bank jest zbliżone treścią do klauzuli wpisanej do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. w pozycji 623, które zostało wpisane do Rejestru na mocy wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 2.02.2005r. (sygn. akt XVII Amc 42/04). Wyrokiem tym Sąd uznał za niedozwolone postanowienie stosowane w umowach zawieranych z konsumentami przez Raiffeisen Bank Polska S.A. klauzulę w brzmieniu: „Oplata za spóźnioną spłatę minimalnej kwoty – 45 zł.”, natomiast w uzasadnieniu stwierdził, że: „Oplata za spóźnioną spłatę kwoty minimalnej nie jest karą umowną. Zgodnie bowiem z treścią art. 483 § 1 k.c., kara umowna może być zastrzeżona jedynie za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania niepieniężnego, co nie ma miejsca w tym przypadku. Stanowisko takie prezentowane jest zarówno w literaturze (Komentarz do kodeksu cywilnego pod red. G. Bieńska Wydawnictwo Prawnicze t.1) jak i orzecznictwie (por. uchwała SN z 26.09.1969r. III CZP 8/69 opubl. OSNCP 1970, z. 6 poz. 97, uchwałą SN z 15.05.1976r. IIICZP 2/76 opubl. OSNCP 1977, z. 4 poz. 66). W istocie więc, opłata przewidziana przedmiotowym postanowieniem jest w istocie zastrzeżeniem dodatkowych odsetek za opóźnienie w spłacie kwoty minimalnej. Ani bowiem ta, ani żadna inna klauzula wzorca umowy, nie wyłącza zastosowania art. 481 § 1 k.c. i umożliwia pozwanemu żądanie na tej podstawie także odsetek ustawowych (sytuacji tej nie dotyczą odsetki podwyższone odnoszące się wyłącznie do sytuacji przewidzianej § 32 regulaminu). Takie kumulatywne zastrzeżenie, jest w ocenie Sądu niedopuszczalne, a zatem sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interes konsumenta. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie podzielił stanowiska pozwanego, że przedmiotowa opłata ma charakter świadczenia głównego. Świadczenie głównym jest bowiem świadczenie związane z głównym celem umowy, które z zasady musi być zawsze spełnione. W przypadku przedmiotowego wzorca świadczeniami tymi jest wydanie karty i realizowanie rozliczeń z jej udziałem, zapłata kwot operacji (bezpośrednio lub w formie kredytu) wraz z należnymi wydawcy kwotami opłat i prowizji. Oplata za spóźnioną spłatę kwoty minimalnej stanowi ewidentnie świadczenie uboczne, nie występujące w przypadku terminowego wywiązywania się przez posiadacza karty z obowiązku wpłaty kwoty minimalnej.” Prezes UOKiK uwzględnił, iż cytowane wyżej postanowienie stosowane przez Bank nie jest literalnie identyczne z powyższą klauzulą wpisaną do Rejestru, jednakże biorąc pod uwagę skutek, jaki te klauzule wywoływały bądź wywołują wobec konsumentów, można uznać je za tożsame.

Dokonano także analizy wzorców umów kredytów konsumenckich stosowanych przez Bank pod kątem zgodności z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100 poz. 1081 z późn. zm.) w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 137 poz.1316). Ustalono, że niektóre wzorce umów nie zawierają wszystkich postanowień, których zamieszczenie jest obligatoryjne na podstawie art. 4 ust. 2 w/w ustawy o kredycie konsumenckim. W umowach bowiem stwierdzono brak następujących zapisów, które powinny informować konsumentów o:

- 1) skutkach przedterminowej spłaty kredytu dokonanej przez konsumenta, tj. o zwolnieniu z zapłaty oprocentowania za okres po spłacie kredytu (art. 4 ust. 2 pkt 10 ustawy)

- 2) warunkach zmiany rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z nie wykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty oraz kosztach postępowania sądowego i egzekucyjnego (art. 4 ust. 2 pkt 13 ustawy).

Podnieść należy, że w świetle orzecznictwa (vide: wyrok SOKIK z dnia 13.06.2005r. sygn. akt XVII Ama 30/04) „Przepis art. 4 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim określa zatem w sposób szczegółowy obowiązek kredytodawcy w zakresie informowania konsumenta. (...) Zdaniem Sądu, skoro ustawodawca wyraźnie określił zakres niezbędnych danych, zawartych w umowie kredytu konsumenckiego, to oczywistym jego celem było zagwarantowanie konsumentowi wiedzy w tym zakresie, jako niezbędnej dla ochrony jego praw i interesów. Bez znaczenia jest przy tym, czy konsument z informacji tych uczyni użytek, czy nie.” Także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20.06.2006r. (sygn. akt III SK 7/06) stwierdził, że art. 4 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim wymusza bezpośrednio umieszczenie w umowie konsumenckiej wszystkich informacji ważnych z punktu widzenia ochrony konsumenta, bez konieczności poszukiwania tych informacji w załącznikach do umowy lub wzorcach umownych, jak np. regulaminy, tabele lub taryfy prowizji i opłat.

Mając powyższe na uwadze, postanowieniem nr RKR-145/2009 z dnia 16.09.2009r. organ antymonopolowy wszczął - z urzędu - postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez GE Money Bank SA z siedzibą w Gdańsku, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na :

1. stosowaniu w obrocie z konsumentami we wzorcach umowy „Taryfa opłat i prowizji dla kart kredytowych (...)” oraz „Taryfa opłat i prowizji GE Money Banku SA w zakresie udzielania kredytów gotówkowych” postanowień wpisanych na podstawie art. 479⁴⁵ k.p.c. do Rejestru postanowień umownych uznanych za niedozwolone tj. postanowień o treści : „Oplata za obsługę nieterminowej spłaty – 45 zł” oraz „Obsługa nieterminowej spłaty – 15 zł” – wpisanego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją nr 623.
- co może stanowić naruszenie art. 24 ust 1 i ust. 2 pkt 1 w/w ustawy o ochronie (...).
2. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez:
 - 1) brak zamieszczenia w umowie kredytu konsumenckiego informacji o skutkach przedterminowej spłaty kredytu dokonanej przez konsumenta, tj. o zwolnieniu z zapłaty oprocentowania za okres po spłacie kredytu - co stanowi naruszenie art. 4 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081 z późn. zm.),
 - 2) brak zamieszczenia w umowie kredytu konsumenckiego informacji o warunkach zmiany rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z nie wykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty oraz kosztach postępowania sądowego i egzekucyjnego - co stanowi naruszenie art. 4 ust. 2 pkt 13 w/w ustawy o kredycie konsumenckim,
- co może stanowić naruszenie art. 24 ust 1 i ust. 2 pkt 2 /w ustawy o ochronie (...).

Odpowiadając na zarzuty postawione w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania, Bank w pismach z dnia 5.10.2009r. potwierdził fakt stosowania wzorców umów o treści zakwestionowanej przez organ antymonopolowy oraz złożył szczegółowe i wyczerpujące wyjaśnienia. Odnosząc się do pierwszego z zarzutów, tj. stosowania postanowień wpisanych do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych, Bank stwierdził, że stan faktyczny, w którym stosowane są kwestionowane postanowienia jest odmienny od stanu faktycznego stanowiącego podstawę wyroku, na podstawie którego dokonano wpisu klauzuli po pozycja 623. Jego zdaniem opłata ta jest dopuszczalna na gruncie Prawa bankowego i stanowi zwrot kosztów ponoszonych przez niego w związku z podejmowaniem czynności obsługi zadłużenia przeterminowanego, w tym: kosztów monitów, wezwań telefonicznych, sms. Bank podniósł dodatkowo, że w okresie obowiązywania umowy nie pobiera odsetek od zadłużenia przeterminowanego, aż do momentu wypowiedzenia umowy. Bank wyjaśnił jednocześnie, że prowadzi intensywne prace w celu zastąpienia przedmiotowych opłat systemem opłat, które dokładniej odzwierciedlałyby koszty ponoszone z obsługą zadłużenia przeterminowanego. Ponadto zwrócił też uwagę na okoliczność, że Bank jest w trakcie postępowania przygotowującego połączenie z Bankiem BPH SA w Krakowie i trwają także prace mające na celu dostosowanie procedur bankowych do nowych wymogów. W związku z tym Bank złożył o zobowiązanie do zmiany kwestionowanych postanowień

Odnosząc się do kolejnego zarzutu dotyczącego braku informacji o skutkach wcześniejszej spłaty przez konsumenta, Bank wyjaśnił że we wszystkich wzorcach umowy jest zamieszczony zestaw informacji, który odsyła w przypadku różnych sytuacji – w tym wcześniejszej spłaty kredytu – do postanowień umowy. W samej natomiast umowie jest zawarte postanowienie, świetle którego Bank – w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu – nalicza odsetki od faktycznie wykorzystanego kredytu.

W przypadku ostatniego zarzutu, tj. braku informacji o kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z nie wykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty oraz kosztach postępowania sądowego i egzekucyjnego, Bank wyjaśnił, że w we wzorach umowy zawarte są postanowienia informujące o powstaniu dodatkowych kosztów w przypadku niewykonania przez konsumenta obowiązków umownych. W szczególności postanowienia te informują konsumenta o naliczeniu odsetek od powstałego zadłużenia, opłat związanych z obsługą zadłużenia, a w przypadku wszczęcia postępowania egzekucyjnego – obciążeniu go kosztami sądowymi powstałymi w związku z egzekucją. Bank przyznał, że dla ukazania wysokości tych kosztów zamieścił tylko w niektórych wzorcach umowy przykładową symulację kosztów sądowych i egzekucyjnych dla kwoty zadłużenia 3.000 zł. Z uwagi na powyższą okoliczność Bank złożył zobowiązanie do zmiany wzorców umów, tak, aby wszystkie wzorce odpowiadały wymaganiom określonym w art. 4 ust. 2 pkt 13 w/w ustawy o kredycie konsumenckim.

Do udzielonych odpowiedzi Bank dołączył 219 dokumentów wewnętrznych zwianych z dokumentacją kredytową, stosowanych od 1.01.2008r., w tym 167 wzorców umów stosowanych w obrocie kredytowym z konsumentami.

Pismem z dnia 19.02.2010r. Bank poinformował o dokonaniu przekształcenia polegającego na jego inkorporacji w trybie art. 492 par. 1 ust. 1 k.s.h. art. 124 par. 1 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2004r. Nr 140, poz. 939 z późn. zm.) przez Bank BPH SA z siedzibą w Krakowie. W/w połączenie zostało zarejestrowane w dniu 31.12.2009r. przez Sąd Rejonowy w Krakowie Wydział XI Krajowego Rejestru

Sądowego. Wskutek tego GE Money Bank SA został wykreślony z Krajowego Rejestru Sądowego, a jego następcą prawnym pod tytułem generalnym jest Bank BPH SA, co skutkowało także zmianą siedziby Banku.

Postanowieniem RKR-93/2010 z dnia 27.05.2010r. Prezes UOKIK z urzędu zaliczył w poczet dowodów materiały uzyskane w trakcie wymienionego wyżej postępowania wyjaśniającego.

Organ antymonopolowy ustalił następujący stan faktyczny:

GE Money Bank SA z siedzibą w Gdańsku prowadził działalność bankowa m.in. w zakresie bankowości detalicznej, w której większość kontrahentów stanowili konsumenci. Znaczny udział w jego działalności stanowiło udzielanie i obsługa kredytów konsumenckich, udzielnych konsumentom w celu sfinansowania dokonywanych przez nich zakupów towarów i usług. Świadczą o tym liczne umowy kredytowe, których treść wskazuje, iż Bank w zakresie udzielania kredytów konsumenckich współpracował z wieloma sieciami handlowy lub usługowymi oraz przedsiębiorcami dokonującymi sprzedaży detalicznej.

W dniu 31.12.2009r. GE Money Bank SA został przejęty przez Bank BPH SA z siedzibą w Krakowie. Skutkiem przejęcia było wykreślenie GE Money Bank SA z Krajowego Rejestru Sądowego, a jego zobowiązania zostały przejęte przez jego następcę prawnego, tj. Bank BPH SA. Kolejne skutki przejęcia to zmiana siedziby banku i przeniesienie jej do Krakowa oraz wprowadzenie od stycznia 2010r. jednolitych wzorców umowy w zakresie umów o kredyt konsumencki opartych na wzorcach stosowanych przez GE Money Bank SA, które zostały zmienione z uwagi na zastrzeżenia wnoszone m.in. przez Prezesa UOKIK.

W kontaktach z klientami, w tym konsumentami Bank posługuje się wzorcami umów, które następnie klienci podpisują, dokonując zakupu świadczonych przez niego usług. Doręczane konsumentom wzorce umów są sporządzane przez Bank przed zawarciem umowy i zawierają gotowe jednolite postanowienia. Oznacza to, iż stosuje on w obrocie konsumenckim wzorce umów. Analiza wskazanych wyżej dokumentów pozwoliła na postawienie Bankowi wymienionych w postanowieniu o wszczęciu postępowania zarzutów naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, w tym poprzez zamieszczenie w stosowanych w obrocie z konsumentami wzorcach umowy postanowień, o następującej treści:

- „*Oplata za obsługę nieterminowej spłaty – 45 zł*” oraz
- „*Obsługa nieterminowej spłaty – 15 zł*”.

W tym miejscu należy zauważyć, iż do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone zostało wpisane, na podstawie art. 479⁴⁵ k.p.c., postanowienie, które jest tożsame z przedmiotowymi klauzulami zakwestionowanymi przez organ antymonopolowy o następującej treści: „*Oplata za spóźnioną spłatę minimalnej kwoty – 45 zł.*”

Z informacji uzyskanych od Banku podczas postępowania wynikało, że przeciwko Bankowi BPH SA w Krakowie było prowadzone przez Prezesa UOKIK postępowanie pod zarzutem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na stosowaniu w obrocie z konsumentami we wzorcach umowy postanowienia wpisanego na podstawie art. 479⁴⁵ k.p.c. do Rejestru postanowień umownych uznanych za niedozwolone tj. postanowień o treści: „*Za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty – 40 zł.*”, które zostało zakończone decyzją z dnia 25.05.2010r. nr DDK-3/2010. W w/w decyzji

Prezes UOKIK przyjął zobowiązanie Banku do zaniechania praktyki poprzez zaprzestanie pobierania opłat za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty i zobowiązał Bank do wykonania tego zobowiązania do dnia 30.11.2010r.

Szczegółowa analiza 167 wzorców umów dostarczonych przez Bank, który stosuje je w obrocie kredytowym z konsumentami, wykazała, że Bank stosuje różne wzorce umów dla poszczególnych rodzajów produktów kredytowych, ponieważ kredyty konsumenckie udziela się w wielu wariantach, w tym na zakup towarów i usług za pośrednictwem innych przedsiębiorców, m.in. sieci dystrybucyjnych, jak ALMA, czy MEDIA MARKT, albo połączone są z wydaniem konsumentom kart kredytowych. Ponadto na zróżnicowanie stosowanych wzorców umowy i ich ilość mają także wpływ rodzaje zabezpieczeń stosowanych przez Bank w umowach kredytu konsumenckiego.

W każdym wzorcu umowy znajduje się zapis dotyczący możliwości wcześniejszej spłaty kredytu i skutków dla konsumenta jakie ona powoduje. Wprawdzie zapisy te różnią się pomiędzy sobą nieznacznie w warstwie leksykalnej, niemniej jednak są one tożsame w zakresie treści i znaczenia, a zwłaszcza uprawnień i obowiązków przysługujących konsumentowi. Zgodnie z tym postanowieniem kredytobiorca jest zobowiązany powiadomić Bank o zamiarze wcześniejszej spłaty całości kredytu najpóźniej w terminie 3 dni przed jej dokonaniem. W przypadku wcześniejszej spłaty całości kredytu nie jest konieczne zawarcie aneksu do umowy kredytu, a Bank nalicza odsetki wyłącznie od faktycznie wykorzystanego kredytu. Ponadto Bank w przypadku wcześniejszej spłaty całości kredytu nieoprocentowanego zwraca kredytobiorcy pobraną prowizję zmniejszoną proporcjonalnie do okresu, przez który kredytobiorca korzystał z kredytu. Natomiast w przypadku wcześniejszej spłaty części kredytu konieczne jest złożenie przez kredytobiorcę stosownego wniosku. Jeżeli konsument nie złoży tego wniosku dokonana wpłata nie będzie wpływać na ustaloną wysokość odsetek i będzie zaliczana przez Bank na spłatę kolejnych rat kredytu, należnych odsetek i opłat, zgodnie zobowiązującym kalendarzem spłat. Podkreślenia wymaga, że w niektórych wzorcach umowy postanowienia dot. wcześniejszej spłaty kredytu są zamieszczone w we wzorcu bez szczególnego wyróżnienia typograficznego, podczas gdy w innych postanowienia regulujące zasady spłaty kredytu, w tym wcześniejszej spłaty stanowią odrębną jednostkę tekstu, nadto wyróżnioną typograficznie poprzez podtytuł „spłata kredytu”.

Również we wszystkich wzorcach umowy zawarte są postanowienia informujące o kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z nie wykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty oraz kosztach postępowania sądowego i egzekucyjnego. Treść tych postanowień w poszczególnych wzorcach umowy jest zróżnicowana. We wszystkich przypadkach zamieszczone są zapisy informujące, że w przypadku nie spłacenia w terminie kwotę kredytu traktuje się jako zadłużenie przeterminowane, od którego są naliczane odsetki karne w zmiennej wysokości określonej jako czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Ponadto we wzorcach znajduje się zapis informujący konsumentów, że w przypadku zwłoki w spłacie kredytu mogą zostać obciążeni kosztami upomnień lub wezwań do zapłaty w wysokości określonej w Taryfie opłat i prowizji.

W większości wzorce umów zawierają także informację, że w przypadku wszczęcia postępowania egzekucyjnego kredytobiorca dodatkowo poniesie koszty tego postępowania określone w ustawie z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167 poz. 1398), ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji

(Dz. U. Nr 133 poz. 882) oraz ustawie z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 24 poz. 1511), jednakże bez wskazania wysokości tych kosztów. Ponadto w Taryfach prowizji i opłat zastały zamieszczone symulacje wysokości kosztów egzekucji dla kwoty 3.000 zł.

Przeprowadzona analiza wzorców umowy wykazała, że nie we wszystkich wzorcach umowy zostały zachowane obowiązki wynikające z art. 4 ust. 2 pkt 13 w/w ustawy o kredycie konsumenckim oraz ze stanowiska judykatury. Stwierdzono bowiem, że w niektórych wzorach umowy odesłanie do Taryfy prowizji i opłat nie jest prawidłowe, ponieważ w postanowieniach wzorca umowy brak jest zapisu, że Taryfa prowizji i opłat jest załącznikiem do umowy (dowód: wzorzec umowy „umowa kredytu „Raty online” na zakup towarów i usług” zał. Nr 5 do Komunikatu Prezesa Zarządu Nr 123A/2009/K/DRiZP z dnia 28.04.2009r.). Oznacza to, że informacja o kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty oraz kosztach postępowania sądowego i egzekucyjnego została zamieszczona w dokumencie, który nie jest integralną częścią umowy. W przypadku innych wzorców umowy stwierdzono, że zawierają one wprawdzie zapis informujący o możliwości obciążenia konsumenta przez bank kosztami upomnień lub wezwań do zapłaty i odsyłający do Taryfy, stanowiącej integralną część umowy, jednakże we wzorcach tych nie zamieszczono postanowienia informującego o kosztach postępowania sądowego i egzekucyjnego (dowód: wzorzec umowy „umowa kredytu na zakup pojazdu i kredytu gotówkowego” oraz „umowa kredytu gotówkowego zabezpieczonego pojazdem mechanicznym” zał. Nr 3 i 4 do Komunikatu Prezesa Zarządu Nr 143AH/2009/Z/DRiZP z dnia 30.04.2009r.).

Mając powyższe ustalenia na uwadze organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Treść art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie (...) ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów, podejmowanej w interesie publicznym. Oznacza to, że warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w tej ustawie jest zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców - naruszając jej przepisy – stanowią potencjalne zagrożenie interesu publicznego. Niniejsze postępowanie dotyczy treści wzorców umowy stosowanych przez Bank wobec nieograniczonego kręgu adresatów, tj. wszystkich zainteresowanych ich treścią aktualnych i potencjalnych klientów Banku, którym - na gruncie art. 4 ust. 11 ustawy o ochronie (...) - przysługuje status konsumenta. Zdaniem Prezesa UOKiK rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Banku. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, iż naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez organ antymonopolowy działań przewidzianych w ustawie o ochronie (...). W tym stanie rzeczy przyjąć należy, iż do oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy zastosowanie mają przepisy w/w ustawy, a dotyczące jej postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Stosownie do treści art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) – „przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy”. Aby możliwe było zatem stwierdzenie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, niezbędne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

1. działania przedsiębiorcy winny mieć bezprawny charakter, tzn. być sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami, a jednocześnie
2. działania te muszą naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

Odnosząc się do pierwszej z przesłanek art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...), tj. bezprawności działań przedsiębiorcy, stwierdzić należy, iż bezprawność rozumie się jako sprzeczność zachowania danego podmiotu z przepisami prawa oraz zasadami współżycia społecznego. Chodzi tu mianowicie o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym, jako całością. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, tzn. niezależnym od wystąpienia szkody, czy zaistnienia zamiaru po stronie podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Podkreślenia wymaga okoliczność, że przepisy w/w ustawy o ochronie (...) nie definiują pojęcia bezprawności działań przedsiębiorcy, na co zwrócił uwagę SOKiK w wyroku z dnia 23.06.2006r. (sygn. akt XVIII Ama 32/05), stwierdzając, iż art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie (...) z 15 grudnia 2000r. – którego odpowiednikiem w ustawie o ochronie (...) z dnia 16 lutego 2007r. jest art. 24 ust. 2 – nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw, gdyż dopiero na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem. Niemniej, ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w jednym przypadku wprost identyfikuje działanie przedsiębiorcy jako bezprawne – mianowicie, działanie polegające na stosowaniu postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK, co SOKiK potwierdził w innym wyroku z dnia 25.03.2004r. (sygn. akt XVII Ama 51/03), stwierdzając, że można sformułować samoistną przesłankę bezprawności, jeżeli ustali się, że przedsiębiorca stosował postanowienia wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. Zatem wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowy zawierający postanowienia o treści już wpisanej do rejestru klauzul abuzywnych stanowi wystarczającą przesłankę do stwierdzenia bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

Do stwierdzenia praktyki o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy o ochronie (...) konieczne jest wykazanie, iż działania Spółki są sprzeczne z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100 poz. 1081 z późn. zm.), a w szczególności art. 4 ust. 2 pkt 10 i 13 ustawy.

Stosownie do powołanych wyżej przepisów na Banku ciąży obowiązek zamieszczenia w umowie, której przedmiotem jest udzielenie kredytu konsumenckiego postanowień informujących konsumenta o:

- 1) skutkach przedterminowej spłaty kredytu dokonanej przez konsumenta, tj. o zwolnieniu z zapłaty oprocentowania za okres po spłacie kredytu (art. 4 ust. 2 pkt 10 ustawy)
- 2) warunkach zmiany rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z nie wykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty oraz kosztach postępowania sądowego i egzekucyjnego (art. 4 ust. 2 pkt 13 ustawy).

Obowiązek ten został doprecyzowany przed judykaturę, która uznała, że „Przepis art. 4 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim określa zatem w sposób szczegółowy obowiązek kredytodawcy w zakresie informowania konsumenta. (...) Zdaniem Sądu, skoro ustawodawca wyraźnie określił zakres niezbędnych danych, zawartych w umowie kredytu konsumenckiego, to oczywistym jego celem było zagwarantowanie konsumentowi wiedzy w tym zakresie, jako niezbędnej dla ochrony jego praw i interesów. Bez znaczenia jest przy tym, czy konsument z informacji tych uczyni użytek, czy nie.” (vide: wyrok SOKIK z dnia 13.06.2005r. sygn. akt XVII Ama 30/04). Dodatkowo – na co należy zwrócić uwagę - Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20.06.2006r. (sygn. akt III SK 7/06) stwierdził, że art. 4 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim wymusza bezpośrednio umieszczenie w umowie konsumenckiej wszystkich informacji ważnych z punktu widzenia ochrony konsumenta, bez konieczności poszukiwania tych informacji w załącznikach do umowy lub wzorcach umownych, jak np. regulaminy, tabele lub taryfy prowizji i opłat. W przypadku stosowania wzorca umowy przedmiotowe postanowienia powinny być zamieszczone w przedmiotowym wzorcu. Wątpliwości może budzić natomiast – w świetle powołanego orzecznictwa - zamieszczenie tych postanowień w Tabeli prowizji i opłat, nawet w sytuacji, gdy stanowi ona załącznik do umowy, będący jej integralną częścią.

W niniejszej sprawie uprawdopodobniony został jedynie zarzut naruszenia przez Bank przepisu art. 4 ust. 2 pkt 13 ustawy o kredycie konsumenckim. Stwierdzono, że Bank stosuje wzorce umów w przedmiocie kredytu konsumenckiego, które wprawdzie zawierają postanowienia informujące o możliwości obciążenia konsumenta przez bank – w przypadku niespłacania kwoty kredytu - kosztami upomnień lub wezwań do zapłaty, jednakże odsyłają co do wysokości i rodzajów opłat do Taryfy prowizji i opłat, która nie we wszystkich przypadkach stanowi nawet integralną część umowy. Również nie wszystkie wzorce zawierają informację o możliwości obciążenia konsumenta kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego, przy czym informacja - która została zamieszczona jest ograniczona - do ogólnego wskazania podstaw prawnych tych kosztów, bez podania ich wysokości. Źródłem informacji o niewielkiej przydatności dla konsumenta może być ewentualnie Taryfa prowizji i opłat, która zawiera symulację wysokości kosztów postępowania egzekucyjnego dla kwoty zadłużenia w wysokości 3.000 zł. Tym samym należy uznać, że – w świetle powołanego stanowiska judykatury - postanowienia wzorców umowy stosowanych przez Bank w zakresie informowania o kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z nie wykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty oraz kosztach postępowania sądowego i egzekucyjnego nie odpowiadają wymogom ustawowym. Okolicznością potwierdzającą zasadność zastrzeżeń organu antymonopolowego jest działania samego Banku, który zobowiązał się do zmiany wzorców umowy w tym zakresie.

Odnosząc się do drugiej przesłanki, tj. naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, stwierdzić należy, iż ustawa o ochronie (...) nie definiuje pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stwierdzając jedynie w treści art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. W świetle - powołanego na początku uzasadnienia prawnego niniejszej decyzji - art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie (...) należy przyjąć, że ze zbiorowymi interesami konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego klienta przedsiębiorcy – czyli konsumenta. Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12.09.2003r. (sygn.: I CKN 504/01) stwierdził, iż nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu

odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów. Oceniane w niniejszej decyzji działania Banku odnoszą się do wszystkich jego aktualnych i przyszłych (potencjalnych) klientów, a zatem dotyczą zbiorowych interesów konsumentów.

Dokonując powyższej oceny przedmiotowego, postanowienia Prezes UOKIK uprawdopodobnił stosowanie przez Bank praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na naruszeniu - wynikającego z art. 4 ust. 2 pkt 13 ustawy o kredycie konsumenckim - obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez brak zamieszczenia w umowie kredytu konsumentowi informacji o warunkach zmiany rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z nie wykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty oraz kosztach postępowania sądowego i egzekucyjnego.

Uwzględniając powyższy wywód, organ antymonopolowy uznał, że zostały spełnione wszystkie przesłanki konieczne do zakwalifikowania działań Przedsiębiorcy jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie (...). Stosowanie do art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po uprawdopodobnieniu w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, że przedsiębiorca narusza zakaz określony w art. 24 w/w ustawy o ochronie (...), a także po przyjęciu zobowiązania przedsiębiorcy do zaniechania zarzucanych im praktyk, jak również do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia wskazanym naruszeniom, Prezes UOKIK może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Analiza przedłożonych przez Bank dokumentów i wyjaśnień wykazała, że zobowiązał się on do zaniechania stosowania zakwestionowanej przez Prezesa UOKIK praktyki. Zobowiązując się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia wskazanym przez Prezesa UOKIK naruszeniom, Bank postanowił dokonać zmiany stosowanych wzorców umowy w tym zakresie poprzez zawieranie nowych umów zgodnie z przyjętym zobowiązaniem oraz aneksowanie umów zawartych w oparciu o wzorce zawierające kwestionowane zapisy do dnia 31 grudnia 2010r. Na podstawie art. 28 ust. 3 w/w ustawy o ochronie (...) Prezes UOKIK nałożył na Bank obowiązek złożenia sprawozdań o stopniu wykonania zobowiązania nałożonego w pkt I sentencji decyzji w terminie do dnia 15 sierpnia 2010r. oraz 15 stycznia 2011r.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w pkt I i II sentencji

Nie znalazł natomiast potwierdzenia zarzut naruszenia przez Bank przepisu art. 4 ust. 2 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim, tj. braku informacji o skutkach przedterminowej spłaty kredytu dokonanej przez konsumenta, w tym o zwolnieniu z zapłaty oprocentowania za okres po spłacie kredytu. Dokonana analiza wzorców umowy wykazała bowiem, że we wszystkich wzorcach zawarte są postanowienia informujące o procedurze i skutkach wcześniejszej spłaty przez konsumenta zaciągniętego kredytu. Wprawdzie Bank w tych postanowieniach nie posługiwał się terminologią ustawową, to jednak należy uznać

zastosowane przez niego postanowienia za spełniające obowiązek nałożony przez ustawę. W szczególności Bank we wzorcach umowy informuje, że w przypadku wcześniejszej spłaty całości kredytu nie jest konieczne zawarcie aneksu do umowy kredytu, a odsetki nalicza wyłącznie od faktycznie wykorzystanego kredytu, co oznacza, iż konsument jest zwolniony od odsetek po spłacie kredytu.

W przypadku ostatniego z zarzutów, tj. stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na stosowaniu w obrocie z konsumentami we wzorcach umowy postanowień wpisanych do Rejestru postanowień umownych uznanych za niedozwolone, prowadzenie dalszego postępowania i wydanie decyzji co do istoty sprawy jest bezprzedmiotowe z uwagi na okoliczność połączenia GE Money Bank SA z Bankiem BPH SA, który był stroną postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zakończono decyzją z dnia 25.05.2010r. nr DDK-3/2010. W w/w decyzji Prezes UOKIK przyjął zobowiązanie Banku do zaniechania praktyki – analogicznej do będącej przedmiotem analizowanego zarzutu - poprzez zaprzestanie pobierania opłat za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty i zobowiązał Bank do wykonania tego zobowiązania, którego zakres – z uwagi na połączenie - obejmuje postanowienia stosowane zarówno przez GE Money Bank SA, jak i Bank BPH SA.

Stosownie do treści art. 83 ustawy o ochronie (...) do postępowania przed Prezesem UOKIK w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie, stosuje się przepisy K.p.a. Zgodnie z art. 105 k.p.a., jeżeli postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. W świetle stanowiska doktryny bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego oznacza, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie co do jej istoty. Przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione dopiero w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organem administracji. (vide: B. Adamiak, J. Borkowski, „Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz” C.H. BECK 1996, str. 462). Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24.04.2003r. (sygn. akt III SA 2225/01) podniósł, że bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia.

W przedmiotowej sprawie przesłankami umorzenia postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w zakresie obydwóch ostatnich zarzutów, przemawiająca za jego bezprzedmiotowością są:

- brak naruszenie przez Bank przepisu art. 4 ust. 2 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim, a tym samym brak bezprawności działania, która jest warunkiem koniecznym do stosowania wobec niego przepisów ustawy o ochronie (...) i wszczęcia na jej podstawie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz stwierdzenia ich stosowania oraz
- uprzednie wydanie z dnia 25.05.2010r. nr DDK-3/2010 w zakresie zarzutu stosowania w obrocie z konsumentami we wzorcach umowy postanowień wpisanych do Rejestru postanowień umownych uznanych za niedozwolone.

Mając na uwadze ustalenia postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz fakt, że ustawa o ochronie (...) nie zawiera przepisów, które należałoby zastosować w powyższych okolicznościach (w sprawie nie wystąpiły przesłanki, które nakazywałyby umorzenie postępowania w trybie art. 75 ustawy), orzeczono jak w w pkt III i IV sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie (...) w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Krakowie (31-011 Kraków, Pl. Szczepański 5).

Z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Otrzymują:
1 x BANK BPH SA, al. Pokoju 1 31-548 Kraków
1 x a/a